

TORI VALLA ARENGUKAVA ETTEPANEKUD ELANIKEGA KOHTUMISTELT 2021

	Piirkond	Ettepanek	Arvestada/mitte arvestada (mitte arvestamisel põhjendus)
1	Tammiste	Tammiste tiikide ümber mets võiks olla muudetud puhkemetsaks (koos matkaradadega jms)	Mitte arvestada. Arvestada ettepanekuna üldplaneeringu koostamisel
2	terve vald	Valla enamus parke asuvad Sindis linnas, seda võiks ühtlustada üle valla.	Mitte arvestada. Arengukavas olemas elukoha avaliku ruumi eesmärkides
3	Kilksama	Tänavavalgustus: Oti tee esimese pooles (vanad postid) tuleks tänavavalgustust täiendada, ei ole piisavalt valgustatud.	Arvestada ja lisada tegevuskavasse tegevuse 1.2.12. Tänavavalgustus (sh Kilksamal Vana-Männiku ja Oti tee)
4	Kilksama	Tänavavalgustus: pikendada tänavavalgustust Valve bussipeatusest kuni Vana-Männikuni	Arvestada ja lisada tegevuskavasse tegevuse 1.2.12. Tänavavalgustus (sh Kilksamal Vana-Männiku ja Oti tee)
5	Are	Kunas tehakse korda Aadu tee? Must kate?	Mitte arvestada, üldeesmärgina arengukavas olemas
6	Are	Teha Aadu tee otsa Via Baltica aeglustusrada	Jooksev küsimus, ettepanek Transpordiametile
7	Are	Teha Elbu tee otsa Via Baltica aeglustusrada (Pärnu poolne ots)	Jooksev küsimus, ettepanek Transpordiametile
8	Are	Rajada Are koolile spordihoone.	Mitte arvestada. Are kooli spordihoone on tegevuskavas sees (tegevus 2.1.2.29)
9	Are	Kiire internet. Kaabel Arest Pärivere peale ei tööta, teenuse pakkuja ei paranda (Telia)	Mitte arvestada, üldeesmärgina arengukavas olemas
10	Taali	Taali ujumiskoht (nii ujumissild kui trepp)	Mitte arvestada, tegevuskavas olemas (tegevus 4.2.2.9)
11	Tori	Kergliiklustee - Taali-Tori (Randivälja otsani)	Mitte arvestada, üldeesmärgina ja arengukavas olemas
12	Taali	Vabatahtlike päästjate rahastamisele kaasa aitamine.	Mitte arvestada, tegevuskavas olemas: 1.4.5 Komandode tehnika tänapäevastamine läbi toetamise ja 1.4.6 Tori vallas tegutsevate turvalisust tagavate MTÜ-de toetamine
13	Jõesuu	Probleem on vana lasteaia hoone – ettepanek lammutada ja ala korrastada avalikuks ruumiks (park vms). Platsi heakord käest ära, niitmata, prügistatud. Aknaid loobitakse puruks, vaja avad sulgeda.	Arvestada. Lisada tegevuskavasse: 1.1.23 Avalikus ruumi korrastamise eesmärgil lammutada kasutusest maas amortiseerunud ja ohtlikud hooned (sh Jõesuu lasteaed)
14	Jõesuu	Kergliiklustee Jõesuust Soomaale – probleem jalgrattamatkajad. Alternatiiv on teha tee laiemaks.	Mitte arvestada. Lähiplaanina ei ole kavas, teha transpordiametile ettepanek
15	Jõesuu	Uurida Jõesuu silla seisukorda. Kuidas peab vastu tänapäevasele rasketranspordile? Võimalusel ehitada uus sild.	Teha ettepanek Transpordiametile
16	Jõesuu	Soomaa teele mustkate kuni valla piirini	Teha ettepanek Transpordiametile
17	Jõesuu	Aesoo teele mustkate	Mitte arvestada. Riigitee. Aesoost Jõesuusse 1. prioriteet Transpordiametil
18	Sindi	Sindi kooli ventilatsioon	Mitte arvestada. Arengukava tegevuskavas olemas 2.1.2.26 Sindi Gümnaasiumi renoveerimine
19	Sindi	Ujumiskohad: korda võiks teha lisaks ülerahvastatud väliujulale ujumiskoha surnuaia juures Sindis. Vajalik ka treppi jõeni.	Arvestada. Tegevuskavas olemas (tegevus 4.2.2.9), kuhu lisandub uus asukoht.
20	Sauga	Mänguväljakud: rajada mänguväljak 0-3a ja 6+ aastat. Uus mänguväljak võiks olla muus asukohas kui olemasolevad 2 tk juba on (pakuti 1 plats Pärnu linna poole)	Arvestada, lisada tegevuskavas tegevuse juurde: 4.2.2.3 Rulapargid ja mänguväljakud erinevatesse piirkondadesse (sh mänguväljak Sauga keskuse elamu piirkonda)
21	Eametsa	Vajalik jalakäijatesild üle jõe kooli liikumiseks Putis	Arvestada ja lisada tegevuskavasse: 1.2.20 Jalakäijate silla rajamine Puti elurajooni (2023-24?)
22	Eametsa	Vana raudtee sild (Nigula teel) tuleks korda teha, et koolibuss saaks sealtkaudu käia	Mitte arvestada, Tegevuskavas olemas tegevus 1.2.5 Nigula silla rekonstrueerimine
23	Eametsa	Suvilate tee ja Suvilate tee ja Mägra tee vaheline tee valgustamata	Arvestada ja lisada tegevuskavasse tegevuse 1.2.12. Tänavavalgustus (sh Kilksamal Vana-Männiku ja Oti tee, Eametsas)

24	Eametsa	Helmiku arenduse sadeveed vajavad lahendamist	Mitte arvestada. Arengukava tegevuskavas olemas: 3.2.2.6 Eskiisprojekti koostamine Eametsa küla ÜVK Pärnu ÜVK-ga ühendamiseks ja laiendamiseks (2021) ja 3.2.2.15 Sademevee seireprojekti koostamine Eametsas (tervikuna elamualadel)
25	Eametsa	Piirkonda võiks rajada spordiplatsi, kus ka suuremad saaksid pallimängu harrastada (nt korvpalliväljak)	Arvestada, üldeesmärgina arengukavas olemas. Tegevuskava tegevusse lisada asukoht: 4.2.2.15 Küladesse mängu- ja spordiväljakute rajamine ja olemasolevate korrastamine (sh Eametsa spordi- ja mänguväljak)
26	Eametsa	Piirkonna mänguväljak	Arvestada, üldeesmärgina arengukavas olemas. Tegevuskava tegevusse lisada asukoht: 4.2.2.15 Küladesse mängu- ja spordiväljakute rajamine ja olemasolevate korrastamine (sh Eametsa spordi- ja mänguväljak)
27	Eametsa	Kiire internet	Mitte arvestada, üldeesmärgina arengukavas olemas
28	Eametsa	Nugise teel on tuletõrje veevõtukoht, kuhu tuleks teha ümber aed.	Arvestada ja lisada tegevuskavasse 1.4.1. Tuletõrje veevõtukohtade projekteerimine ja ehitamine, tuletõrje veemahutid (sh Eametsa Nugise teel)
29	Tori	Mänguväljak Tori alevikku	Arvestada, lisada tegevuskavas tegevuse juurde: 4.2.2.3 Rulapargid ja mänguväljakud erinevatesse piirkondadesse (sh mänguväljak Sauga keskuse elamu piirkonda ja Tori alevikku)

AVALIKUSTAMISE AJAL LAEKUNUD ETTEPANEKUD (20.10.-10.11.2021)

	<i>Piirkond</i>	<i>Ettepanek</i>	<i>Vallavalituse ettepanek volikogule</i>
1	Tammiste	Ettepanek on jätkata kergeliiklusteed, mis nüüd jõuab Susi teele (märgitud sinisega) vähemalt Pikamaa teeni (märgitud punasega).	Mitte arvestada , tegevuskavas olemas: 1.2.2. Tammiste-Kiisa-vainu JJT I etapp: Susi ja Otsa ristmike vahelise alale koos välisvalgustusega (1,0 km). (2025)
2	Soomaa	Riisa rappa viiva laudtee juures võiks olla bussipeatus, et loodusehuvilistel oleks parem rabamatkale minna ja sealt ära tulla.	Arvestada ja lisada 1.4.9. Riisa raba õpperaja juurde ühistranspordipeatuse loomine koostöös Transpordiameti ja PÜTK-ga
3	Soomaa	Istepink bussipeatustes. Heljo Karjama avaldas mulle ammu soovi, et Aru peatuses võiks istepink olla.	Mitte arvestada AK-s. Lisada jooksvate tööde nimekirja. (Silmas on peetud tõenäoliselt Levi peatust (Kaansoo-Tori tee ääres)
4		Jaagussaare talu juurde võiks aidata teha korralikke teed, et Maarja Raab ja tema pere saaks normaalselt oma talu juurde ja sealt ära sõita	Arvestada . Täiendada AK teksti 1. pt (lk 7) üldpõhimõtet grupis 4: Vald aitab kaasa hajaasustuses kaugemate üksikute talude juurdepääsuteede loomisele.
5	Are	Aadu tee seisukord on väga halb - sügisel ja kevadel muutub tee pehmeks ning seda ei ole vahel võimalik läbida isegi autoga. Lisainfo: 15 majapidamist, põllumaj soidukid, 10 kooliõpilast, postiauto.	Mitte arvestada , korduv ettepanek. Eelmise korra seisukoht: Mitte arvestada, üldeesmärgina arengukavas olemas.
6	Tori (Urumarja)	Kergliiklustee Sindi linna ja Tori aleviku vahele. Põhjendus: Sindi linnas asub mitmeid elanikele olulisi asutusi, kuhu peaks Tori vallast pääsma turvaliselt ka jalgsi, jalgrattaga või kergliikuriga liigeldes. Jalgsi, jalgrattaga või kergliikuriga liigeldes peab Pärnu-Tori maantee ääresliikuma 90 km/h sõitvate autode kõrval, mis on ilmselgelt ohtlik nõrgemale osapoolle.	Arvestada ja lisada arengukava tegevuskavasse planeeritavate kergliiklusteede nimekirja punkti 1.2.21 Sindi-Urumarja JJT (Kurina AK-ni, edasi Jõeranna kinnistuni) ca 2,8km

7	Tori (Urumarja)	Kahjuks bussiliikluse ajagraafik ei soosi koolilaste liikumist bussiga kooli (Sindi Gümnaasiumi) ja koju. Kui Tori pool elavad lapsed tahavad õigeks ajaks kooli jõuda bussiga, siis lapsed jõuaks kooli hommikul juba kell 7:15. Bussigraafikus järgmise bussiga jääksid lapsed kooli hiljaks, järgmisebussiga jõuab laps kooli kell 8.30. Sindi Gümnaasiumis algavad tunnid kell 8:05. Samuti puudub Sindi koolil koolibuss.	Mitte arvestada. Suunatakse lahendamiseks jooksvalt ja konsulteeritakse eelnevalt kogukonnaga.
8	Tori	Tori aleviku vahel võiks rohkem tee äärseid prügikaste olla. Kindlasti peaks pargi juures olema. Samuti võiks olla kooli teel tänavavalgustuste postide küljes mingid kastid. Ja bussipeatustes oleks kindlasti vaja suuremaid prügikaste, kui enne olid.	Mitte arvestada. Suunatakse lahendamiseks jooksvalt.
9	Tori	Paigaldada Tori - Muraka teele koostöös Transpordiametiga tolmuvara kate Jõesuu ripp sillast kuni Torini. Kokku 5,7 km. Või vähemalt Muraka ja Tori vahele, pikkus ca 3 km. Olen teadlik, et see tee kuulub riigile ja riik pole senini vahendeid leidnud selle tee kordategemiseks.	Mitte arvestada. Ettepanek edastatakse Transpordiametile.
10	Tori	Paigaldada Tori kalmistul asuva Vabadussõjas langenud torilaste mälestussamba taga olevale teele tolmuvara kate ning rajada tammeallee valgustus. Välja vahetada Vabadussõjas langenud torilaste mälestussamba ees olevad valgustuspostid, paigaldada sarnased peatee ääres olevate valgustitega.	Arvestada ja täiendada teksti 1.1.21. Uus sõnastus: Tori kalmistu korrastamine (sh eskiisprojekti koostamine ja arendamine, teed, valgustus endise õigeusu kalmistu osale ja Vabadussõjas langenud torilaste mälestussamba ning Tori põrgu äärsele jalgteele. Kiviaed, parkla). Projekteerimine 2024.
11	vald	Kaardistada teed, millel oleks võimalus teha pikem ring kui 10 km.	Arvestada ettepanekuga. Lisada AK-sse: 4.2.1.4 Sportimisvõimaluste ja taristu kaardistus ja info jagamine
12	Tori	Korrastada ja parendada supluskohad (Taali)	Mitte arvestada, tegevuskavas olemas (tegevus 4.2.2.9)
13	Tori	Paigaldada avaliku korra tagamiseks kaameraid Jõesuu, Selja, Tori, Taali	Arvestada. Täpsustada sõnastust, uus: 1.4.3. Valla hoonete ja avaliku ruumi nõuetekohase videovalve projekteerimine ja väljaehitamine
14	Tori	Tori alevikus kujundada ja ehitada park (nõukogude sõdurite monument) avalikuks puhke ja vabaaja veetmiseks.	Arvestada. Lisada tegevuskavasse p 1.1.29. Tori pargi (Pärnu mnt 15c kinnistul asuv haljasala) korrastamine ja rekreatsioonivõimaluste arendamine.
15	Tori	Leida kasutust Võlli tee 10 vundamendiga kinnistule. Aleviku serval tühjana seisev kinnistu, ei peaks lihtsalt võsastuma.	Arvestada. Täiendada p 1.1.23. Avalikus ruumi korrastamise eesmärgil lammutada kasutusest maas amortiseerunud ja ohtlikud hooned ning leida aladele uued funktsioonid (sh Jõesuu lasteaed, Tori alevikus Võlli tee 10)
16	Jõesuu	Jõesuu-Tori vahele oleks vaja kergliiklusteed. Kuna meie piirkonna bussiliiklus on peaaegu olematu (eriti päevasel ajal), siis on liikumisviisideks Torisse rattaga või jalgsi. Hetkel on rattaga või jalgsi liikumine sellel teel võrdlemisi ohtlik. Sõidab palju suuri rekkaid, teepeenrad on väga kitsad.	Arvestada. Lisada AK tegevuskavasse 1.2.34 JJT Tori ja Jõesuu vahele (II pr)
17	Jõesuu	Jõesuu külasse avaliku ujumiskoha loomine. Parim koht selleks on Orava tee 2 maja taga. Ideaalis võiks tee ujumiskohta alguse saada silla juurest.	Arvestada ja täiendada AK tegevuskava punkti 4.2.2.9. Turvaliste ujumiskohtade rajamine koos vajaliku taristuga (sh Sindi kalmistu juurde, Alpikanni tn lõppu, Taali ja Jõesuusse).
18	Tori	Seoses Pärnu mnt remondiga on Tori alevikus poe ja kiriku juures vähenenud parkimiskohti. Ettepanek on luua parkimisvõimalusi Tori alevikku Võlli tee 3 alale (kõrtsi ja sotsiaalaja vahele).	Arvestada ja lisada tegevuskavasse 1.2.36 Parkimiskohtade loomine Tori alevikku, mis teenindaks Hobusekasvandust, kirikut jt
19	Tori	Tori alevikus Metsa tänava ja Randivälja küla vaheline teelõik vajaks kiiremas korras teepiiret reoveetikide poolsele küljele, kuna on pimedal ajal väga ohtlik nii sõidukitele kui ka jalakäijatele (seal puudub ka tänavavalgustus)	Mitte arvestada. Tegevus olemas ÜVK arengukavas ja tänavavalgustus suunata jooksvalt lahendamiseks

20	Tori	Paigaldada Tori Põrgu jalutusraja äärde ning ka Tori alevikku pinke /nimelised/ ja prügikaste. Kindlasti vajaks suveperioodiks Põrgupealne pinke ja lauda (laudu), et külastajad saaksid mõnusaid piknikke korraldada. Pingid võiksid olla isegi erinevad. Lähtuda kohast, kuhu need paigaldatakse.	Mitte arvestada. Arengukavas on olemas: 1.1.7 Tori ja Are aleviku maastikukujundusprojekti koostamine (2023 projekt, al. 2026 ehitus) 1.1.21 Tori kalmistu korrastamine (sh eskiisprojekti koostamine ja arendamine, teed, valgustus endise õigeusu kalmistu osale ja Tori põrgu äärsele jalgteele. Kiviaed, parkla). Projekteerimine 2024
21	Tori	Paigaldada Tori Hobusekasvanduse väravate juurde Hetmani (Tori tõugu hobune, kellest on saanud tori liini algus) skulptuur.	Mitte arvestada. Tegevuskavas olemas: 4.1.2.13. Täkk Hetman skulptuuri paigaldamine Tori alevikku. Mihkel Ilmjärve skulptuuri teisaldamine sobivasse kohta
22	Tori	Paigaldada rohkem lillekaste (võiksid varieeruda disaini poolest keskuste kaupa). Sh lisaks olemasolevatele Selja külla ja Tori Hobusekasvanduse väravate juurde. Kasutada haljastuses rohkem püsililledel istutusalasid (sh kõrrelised), sh muruala, mis siis jääb hobusekasvanduse ette ja bussijaama ümber.	Arvestada ja lisada: 1.1.30 Alevikes ja külakeskustes haljastuses õitsvate püsikute ja suvelilledel kasutamise suurendamine
23	Selja	Korrastada Selja külas amortiseerunud korvpalliplats.	Arvestada ja täiendada tegevuskavas punkti: 4.2.2.14. Sporditaristu rajamine ja olemasolevate korrastamine (sh Eametsa spordi- ja mänguväljak, spordiplats Seljal)
24	Tori/Selja	Istutada jõulukuused Tori alevikku (Coopi kaupluse vastu) ja Selja külla (paigaldatava jõulukuuse lähedusse).	Mitte arvestada. Lähtub valla väärtustest keskkonna teadlik käitumine. Seega suunatakse töösse ilma AK-sse lisamata.
25	vald	Täiendada arengukavas kergliiklusteede põhimõtteid ja lisada ka kergliiklusteed (muud sõnastus?) elamupiirkondade vahel.	Arvestada. Täiendada teksti (1.2. (lk 8)) Jalgratta- ja jalgteed Valla jaoks on esmatähtis kergliikluste loogiliste koridoride ja ringide väljaarendamine (sh asula sisesed võrgustikud) – iga konkreetse piirkonna jaoks lahenduse leidmisel arvestame liikluskoormust, kergliikluskoridoride eripärasid ja vaba ruumi olemasolu.
26	Muti küla	Valgustatud kergliiklustee pikendamine Selja külast Muti külla, Muti bussipeatuseni.	Arvestada ja lisada arengukava tegevuskavasse planeeritavate kergliiklusteede nimekirja punkti 1.2.35 JJT Selja külast Muti bussipeatuseni (2. prioriteet)
27	Muti küla	Tekitada Muti bussipeatusesse nn. tark (liikumisanduriga ja päikesepatareiga) valgustus	Mitte arvestada, olemas p 1.2. eesmärgina: Väiksemates asumites/elamugruppides on kergliiklejate turvalisus ja ligipääs ühistranspordipeatustele tagatud vastavalt konkreetsele olukorrale kergliiklustee ja/või tänavavalgustusega.
28	Vald	Ettepanek on sõnastada 2.2 Huviharidus, -tegevus ja noorsootöö peatükki sisse ka avatud noorsootööteenuse kättesaadavuse ja järjepidevuse tagamine üle Tori valla kõikidele noortele. Oluline on, et arengukavas kajastuks sel järgneval perioodil ka olemasolevate noortekeskuste arendamine, kui selleks peaks vajadus tekkima või võimalused avanema. Eelkõige on oluline märkida arengukavasse noorsootöö tervikpildi järjepidev arendamine ja parendamine.	Arvestada ja lisada AK teksti p 2.2. Tagame avatud noorsootööteenuse kättesaadavuse üle Tori valla kõikidele noortele ja arendame järjepidevalt noorsootöö valdkonda.

29	Tori/Jõesuu	<p>Muuta eelnevalt esitatud ettepaneku nr 16: Lisada AK tegevuskavasse 1.2.34 JTT Tori ja Jõesuu vahele (II pr).</p> <p>Muuta prioriteediks nr.1 ja leida võimalusi tegevuste elluviimiseks koostöös transpordiametiga.</p> <p>Kergliiklustee rajamine asendada Jõesuu- Tori vahelise tee turvaliseks muutmiseks. (ei piisa kiirust piiravate märkide paigaldamisest) Pimekurvidega teelõikude laiendamine ja jalakäijatele ja jalgratturitele turvaliste laiendatud lõikude loomine sõidutee äärde</p>	<p>Arvestada.</p> <p>Lisada tegevuskavasse: 1.2.34 Jõesuu - Tori vahelise tee kergliiklejatele turvaliseks muutmise (sh pimekurvidega teelõikude laiendamine ja jalakäijatele ja jalgratturitele turvaliste laiendatud lõikude loomine sõidutee äärde, JTT lõikude rajamine jt turvalisust tõstvate meetmete kasutusele võtmine). Koostöös Transpordiametiga.</p>
30	Jõesuu	<p>p.17. Ujumiskoha loomine Jõesuu külla. Ettepanek vajaks põhjalikumalt kaalumist asukoha ja funktsionaalsuse suhtes. Ujumiskoht, mis võiks olla ühtlasi ka kanuude ja paatide sildumise ja vette laskmise koht, peaks jääma vallale kuuluvale maale. Selleks võiks sobida Jõesuu bussijaama krunt. Ühtlasi looks see võimaluse luua kalastus- ja puhkeala (looduslik park) Jõesuu kõige märgilisemale kohale ehk Pärnu ja Navesti jõe ühinemiskohale.. Praegu on bussijaama tagune jõe kallas hooldamata ja võsastunud. Selle ala korda tegemisega oleks nii Pärnu kui Navesti jõe äär avatud kohalikele elanikele ja turistidele.</p> <p>Samuti saaks tööde käigus lahendada veel probleemi, milleks on bussijaamas parkivad kalastajate sõiduaudod.</p>	<p>Arvestada ja täiendada AK tegevuskava punkti 4.2.2.9. Turvaliste ujumiskohtade rajamine koos vajaliku taristuga (sh Sindi kalmistu juurde, Alpikanni tn lõppu, Taali ja Jõesuusse).</p>
31	vald	<p>(AMK komisjon) Muuta p 1.3 eesmärgi sõnastust: (vana) Tiheasustuspiirkondades tahkel kütusel / kütteõlil töötavate kohtkütelahenduste kasutamise vähendamine. Uus sõnastus: Eelistada taastuenergia kütelahenduste kasutamist ja kaugküttepiirkondade laienemist.</p>	<p>Arvestada. Asendada p 1.3 eesmärgi sõnastust järgnevalt: Eelistada taastuenergia kütelahenduste kasutamist ja kaugküttepiirkondade laienemist</p>
32	vald	<p>(AMK) Muuta p 5.2. Turismiettevõtluse toetamine ühiste väljakutsete lahendamise eesmärgi sõnastust ("Valla olulisemate turismiobjektide: Tori Hobusekasvandus, Soomaa ja Sindi kärestik üle-eestilise tuntuse saavutamine") ja asendada sõna "üle-eestiline", sõnaga "ülemaailmne"</p>	<p>Arvestada ja täiendada p 5.2 eesmärgi sõnastust järgnevalt: Valla olulisemate turismiobjektide: Tori Hobusekasvandus, Soomaa ja Sindi kärestik rahvusvahelise tuntuse saavutamine</p>
33	vald	<p>(HNK) Lisada 2.2 Huviharidus, -tegevus ja noorsootöö peatükki 2 mõõdkut juurde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ANK huviringides osalevate noorte osakaal (2020 aastal ANK andmetel on 522 noort); - Malevas osalevate laste arv (2021 osales 74 noort) 	<p>Arvestada ja lisada 2.2. peatükki 2 mõõdikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ANK huviringides osalevate noorte osakaal (2020 aastal ANK andmetel on 522 noort); - Malevas osalevate laste arv (2021 osales 74 noort)